

Het onderwerp van dit maatschappelijk vraagstuk is 'Black Lives Matter', wat 'zwarte levens doen ertoe' betekent. De 'Black Lives Matter' beweging protesteert tegen racisme en discriminatie van mensen met een zwarte huidskleur. In de zomer van 2020 waren er wereldwijd veel protesten. In deze opdracht ontdek je meer over 'Black Lives Matter'.

Lees bron 1.

Bron 1: George Floyd & Black Lives Matter

(1) In de Verenigde Staten werd in mei 2020 een zwarte man aangehouden, George Floyd. Hij werd door de politie verdacht van het betalen met vals geld. Hij werd gearresteerd. Een politieagent met een witte huidskleur ging met een knie op Floyd's nek zitten. Na 9 minuten overleed George Floyd. De beelden van de arrestatie en dood van Floyd gingen viral op social media.

(2) In de Verenigde Staten is politiegeweld tegen mensen met een zwarte huidskleur een probleem dat al lang bestaat. De dood van George Floyd leidde wereldwijd tot demonstraties tegen politiegeweld en racisme, onder de leus 'Black Lives Matter', ook wel BLM. Floyd's laatste woorden werden daar veel herhaald: 'I can't breathe'. Ook in Europa en Nederland waren veel BLM demonstraties. Daar kwamen veel meer mensen op af dan de organisatoren hadden verwacht.

(3) Ook op sociale media kreeg de 'Black Lives Matter' beweging veel steun. Op Instagram posten mensen bijvoorbeeld een zwart vlak met alleen de tekst 'Black Lives Matter', om

aandacht te vragen voor het probleem. Minister-president Rutte zei dat er inderdaad ook in Nederland mensen worden beoordeeld op basis van hun herkomst. Volgens Rutte is het probleem niet zomaar op te lossen door de politiek of een wet, maar moeten alle Nederlanders hiervoor in actie komen.

Naar: 'Meer en breder publiek bij reeks anti-racisme demonstraties Nederland' in: NOS.nl, juni 2020.

In bron 1 gaat het zowel over nature als over nurture.

1) Geef een voorbeeld van nature uit bron 1.

Vul de zin aan:

Een voorbeeld uit bron 1 dat past bij nature, is:

2) Geef een voorbeeld van nurture uit bron 1.

Vul de zin aan:

Een voorbeeld uit bron 1 dat past bij nurture, is:

Bij Black Lives Matter is er sprake van protest. Protest tegen discriminatie en protest tegen racisme.

3) Leg uit dat er sprake is van protest tegen discriminatie.

4) Leg uit dat er sprake is van protest tegen racisme.

De arrestatie van George Floyd, de demonstraties en de aandacht in de media kun je zien als een sanctie, een manier om gedrag aan te passen. Maar is het formeel of informeel?

5) Is de arrestatie van George Floyd een voorbeeld van een formele of informele sanctie?

Vul de zin aan:

De arrestatie van George Floyd is een voorbeeld van een informele/formele sanctie, omdat ...

6) Zijn de posts op Instagram posts (alinea 3) een voorbeeld van een formele of informele sanctie?

Vul de zin aan:

De Instagram posts zijn een voorbeeld van een informele/formele sanctie, omdat ...

Lees alinea 3 van bron 1

7) Over welk kenmerk van een maatschappelijk vraagstuk heeft Rutte het?

- A. Het probleem krijgt de aandacht van de media
- B. Er bestaan verschillende meningen over de oplossing van het probleem
- C. Het gaat om een situatie die veel mensen onwenselijk vinden
- D. Het probleem kan door middel van gezamenlijke actie of door optreden van de overheid worden opgelost/aangepakt

Lees bron 2.

Bron 2: Demonstranten vóór en tegen BLM

Bij sommige 'Black Lives Matter' demonstraties, kwamen ook tegendemonstranten. Zij vinden de demonstraties tegen racisme onzin en vinden dat mensen zich niet zo aan moeten stellen. Bij een BLM demonstratie in Londen ontstond een confrontatie tussen de twee groepen demonstranten.

De witte mensen die tegen de BLM beweging demonstreerden gingen uiteindelijk weg. Maar één tegenstander van BLM bleef gewond op de grond achter. Hij werd aangevallen door voorstanders van BLM beweging. Een paar BLM demonstranten liepen toen naar de gewonde man toe om hem te beschermen. Patrick Hutchinson was één van hen. Hij tilde de witte tegendemonstrant op en bracht hem in veiligheid.

Het beeld van deze zwarte man die een witte tegendemonstrant op zijn rug weg droeg, ging viral. Veel mensen loofden Patrick, omdat hij iemand hielp met een heel andere mening dan die hij zelf had. De tegendemonstrant was anders misschien wel vermoord. Zelf vond Patrick het volstrekt normaal om in te grijpen, omdat de tegendemonstrant het anders waarschijnlijk niet overleefd had.

Naar: 'Man die tegendemonstrant wegdroeg: 'We hebben een moord voorkomen', in: NOS.nl, juni 2020

8) Noem een belangrijke waarde voor Patrick. Leg je keuze uit.

Patrick kreeg veel lof omdat hij de tegendemonstrant in veiligheid bracht. Hij ging daarmee in tegen het idee dat sommige mensen hebben bij BLM demonstranten, dat ze gewelddadig zijn.

9) Patrick is met zijn gedrag een voorbeeld van een:

- A: racist
- B: rolmodel
- C: stereotype
- D: norm

Sommige BLM demonstranten hebben zelf een witte huidskleur. Patrick Hutchinson had een zwarte huidskleur.

10) Koppel de demonstranten en Patrick aan de begrippen positietoewijzing en positieverwerving.

1) Witte demonstranten tegen racisme	a) positieverwerving
2) Patrick Hutchinson	b) positietoewijzing

Lees bron 3.

Bron 3: Voetbalanalist over racisme in Nederland

In het programma Veronica Inside zei voetbalkenner Johan Derksen dat hij vond dat het wel meevalt met het racisme in Nederland. Dat zei hij terwijl er juist veel 'Black Lives Matter' demonstraties waren, ook in Nederland.

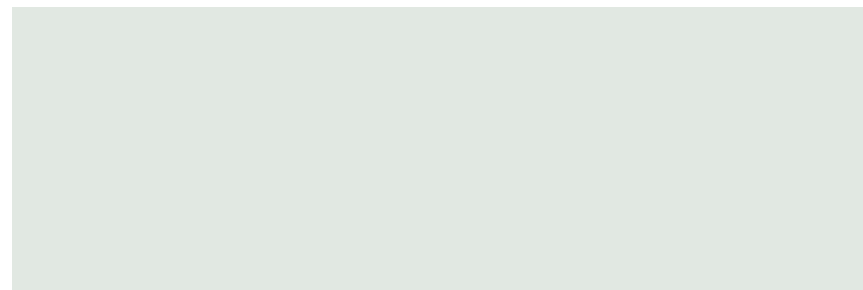
Bij zo'n anti-racisme demonstratie was een tegendemonstrant verkleed als Zwarte Piet. Hij droeg een bordje met de tekst 'Zwarte Piet Lives Matter'. Zwarte Piet wordt door een grote groep BLM demonstranten racistisch gevonden. Johan Derksen vroeg zich voor de grap hardop af of de man met het bord niet rapper Akwasi was. Akwasi heeft een zwarte huidskleur en is juist fanatiek tegen racisme en Zwarte Piet.

Deze uitspraken van Johan Derksen vielen daarom bij veel mensen verkeerd. Ze vonden de grap niet kunnen. Sommige bedrijven die adverteerden in reclames voor en na het programma, stopten hiermee. Het mediabedrijf achter het tv-programma benadrukte dat ze voor vrijheid van meningsuiting maar tegen het expres kwetsen van anderen is.

Naar: 'Adverteerders trekken zich terug of willen gesprek na uitspraken Johan Derksen', in: NOS.nl, juni 2020.

In deze bron staat een van de invalshoeken (brillen) om naar een maatschappelijk vraagstuk te kijken.

- 11) Welke invalshoek (bril) van maatschappijkunde herken je in bron 3? Licht toe waarom.

De tekst 'Zwarte Piet Lives Matters' op het bordje van de tegendemonstrant verwijst naar het Sinterklaasfeest.

- 12) Waarvan is het vieren van Sinterklaas een voorbeeld?
- A. Waarde
  - B. Norm
  - C. Traditie
  - D. Religie
- 13) Welke Grondwetsartikelen passen bij alinea 3 van bron 3?
- A. Artikel 1 en artikel 6
  - B. Artikel 1 en artikel 7
  - C. Artikel 6 en artikel 23
  - D. Artikel 7 en artikel 23

Eén van de kenmerken van een maatschappelijk vraagstuk is dat het probleem aandacht krijgt van de media.

14) Leg uit hoe bron 3 past bij dit kenmerk van een maatschappelijk vraagstuk.

Vul de zin aan:

Bron 3 past bij het kenmerk 'het probleem krijgt de aandacht van de media', omdat ...

Lees bron 4.

Bron 4: Leren over racisme

De Black Lives Matter demonstraties leidden ook tot ideeën om het probleem op te lossen. Zo startte er een petitie om racisme verplicht te behandelen op school. Als jongeren meer leren over wat racisme is, zouden ze zich er beter tegen kunnen verzetten. In de petitie werd er ook gepleit om racisme uit de Nederlandse geschiedenis meer aandacht te geven.

Volgens sommige scholieren en docenten wordt de slavernij en de rol van Nederland daarbij namelijk niet genoeg besproken op school. Als het gaat over de Gouden Eeuw, wordt vooral de winst voor Nederland besproken. Bijvoorbeeld hoe de Nederlandse economie groeide door de handel over zee. De manier waarop die welvaart behaald is, komt nauwelijks aan bod, volgens een docent. Er werd namelijk in de Gouden Eeuw ook gehandeld in slaven.

Naar: 'Tienduizenden handtekeningen om racisme verplicht te behandelen op scholen', in: NOS.nl, juni 2020 en 'Racisme en slavernij in het onderwijs: 'Niemand wordt racistisch geboren'', in: RTLNieuws.nl, juni 2020.

- 15) Leg uit waarom bron 4 past bij socialisatie.
Vul de zin aan:

Bron 4 past bij socialisatie, omdat...

- 16) Welk stereotype past bij bron 4?
- A. Racisme moet meer aandacht krijgen op school
  - B. Nederlanders waren in de Gouden Eeuw erg welvarend
  - C. Slavernij hoort ook bij de Gouden Eeuw
  - D. De docent die vindt dat slavernij te weinig wordt behandeld, heeft vast een zwarte huidskleur

Bekijk bron 5.

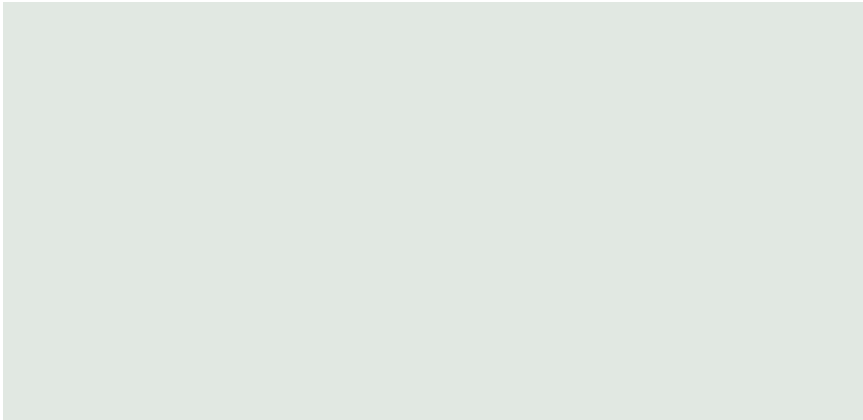
Bron 5: Discriminatie in Nederland

Soort discriminatie ervaren door die mensen die gediscrimineerd zijn of daaraan twifelen		
Discriminatie op basis van:		
Geslacht	Mannen:	8%
	Vrouwen:	33%
Leeftijd	Mannen:	24%
	Vrouwen:	25%
Etnische achtergrond	Mannen:	24%
	Vrouwen:	18%
Huidskleur	Mannen:	17%
	Vrouwen:	9%
Geloof	Mannen:	11%
	Vrouwen:	9%
Beperking	Mannen:	12%
	Vrouwen:	11%
Seksuele oriëntatie	Mannen:	5%
	Vrouwen:	2%

Naar: 'Ervaren discriminatie in Nederland II', SCP, april 2020.

In de tabel in bron 5 staan verschillende soorten discriminatie.

17) Bij welke van de soorten discriminatie is er ook sprake van racisme? Noem er één.

In de tabel staan de soorten discriminatie die mensen voelden die minimaal één keer gediscrimineerd zijn of daaraan twijfelen.

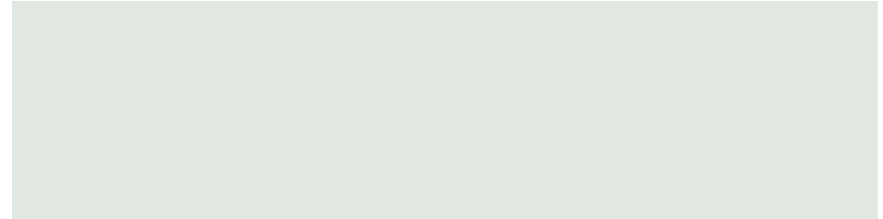
18) Welke uitspraak past bij de tabel?

- A. Vrouwen voelen zich minder vaak gediscrimineerd op basis van hun geslacht dan mannen
- B. Mannen voelen zich vaker gediscrimineerd op basis van hun geloof dan vrouwen
- C. Zowel vrouwen als mannen voelen zich het vaakst gediscrimineerd op basis van hun seksuele oriëntatie
- D. Vrouwen worden meer gediscrimineerd dan mannen

Je hebt verschillende bronnen bekeken over discriminatie en racisme. In bron 1 staat: 'Volgens Rutte is het probleem niet zomaar op te lossen door de politiek of een wet, maar moeten alle Nederlanders hiervoor in actie komen.'

Stel je voor dat jij minister zou zijn, hoe zou jij het dan aan pakken?

19) Bedenk een oplossing om racisme in Nederland te bestrijden.

20) Bij welke stroming past jouw oplossing? Licht kort toe.

